Färdtjänsten

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-11-28

Ärende
FTN 2019-0108

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Fredrik Cavalli-Björkman
08-686 3904
fredrik.cavalli-bjorkman@sll.se

Färdtjänstnämnden
11 december 2019, punkt 4

Införande av Trafikförvaltningens trafiksäkerhetspolicy för färdtjänstverksamheten

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har genom Regionstyrelsen (LS 1407–0877) beslutat om riktlinjer för säkerhet, beslutet anger att riksdagens mål för trafiksäkerhetsarbetet inom vägtrafiken, den så kallade nollvisionen, ska gälla för all trafikverksamhet som bedrivs av Region Stockholm i egen regi eller på entreprenad. Trafiksäkerhetsarbetet ska bedrivas så att alla åtgärder som vidtas för att sjö-, spår- och vägbunden kollektivtrafik samt Region Stockholms övriga transporter, inklusive ambulansflyg, ska vara säkra.

Förvaltningen återkommer härmed i detta ärende med ett förslag till införande av Trafiksäkerhetspolicy för Färdtjänsten, att underhand införas vartefter nya avtal upphandlas för trafiken.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande.

Bilagt förslag till policydokument för Trafiksäkerhetspolicy

Förslag till beslut

Färdtjänstnämnden föreslås besluta

att införa Trafiksäkerhetspolicy i enlighet med vad som framgår av detta tjänsteutlåtande.

Förslag och motivering

Bakgrund

Som resenär inom färdtjänst ska man kunna resa i enlighet med övergripande beslutad nollvision och med andra enligt Region Stockholms beslutade Riktlinjer för säkerhet med målet att ge en säker och trygg resa för alla resenärer.

Förslaget till Trafiksäkerhetspolicy sänder en tydlig hänvisning mot att i varje verksamhet bör införa ISO 39001. Det skapar under resterande avtalsperioder handlingsutrymme som förväntas ge en möjlighet för engagerade trafikleverantörer att i kommande upphandlingar förändra mot ett modernt internationellt ledningssystem ISO 39001 för trafiksäkerhet med internationellt stöd som innehåller principer för dokumenterad och relevant uppföljning.

Överväganden och motivering

Ekonomiska konsekvenser
Eftersom införandet sker i samband med nya upphandlingar och avtal är det rimligt att anta att ISO 39001 systemet i kombination med samhällsutvecklingen ger små till inga direkta kostnadsökningar.

Riskbedömning
Inför nya trafikupphandlingar måste bedömas hur snabbt ett direkt ISO-krav kan införas utan att riskera utestänga små intressenter. Det måste vägas in och bedömas hur lång införandefas som kan behövas i marknaden. I övrigt inga risker.

Konsekvenser för miljön
N/A

Sociala konsekvenser
Trafiksäkerhetspolicyn är ett led i att öka säkerhet och trygghet för våra resenärer.

Sara Catoni
T f Förvaltningschef

Fredrik Cavalli-Björkman
Chef trafikavdelningen

Ledningsstaben
Säkerhet

Upprättad av:
Lars H Ericsson
Godkänd av:
Sara Catoni
Fastställd av:
Färdtjänstnämnden

TRAFIKSÄKERHETSPOLICY FÖR FÄRDTJÄNSTEN
2019-11-28

Diarienummer
FTN 2019-0108

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Trafikförvaltningens trafiksäkerhetspolicy för Färdtjänst- och sjukresor

Fastställande

Färdtjänstnämnden beslutade 2019-12-11 att fastställa denna trafiksäkerhetspolicy.

1 Syfte och bakgrund

Som grundförutsättning i färdtjänstverksamhetens trafiksäkerhetspolicy finns trafikförvaltningens övergripande mål för trafiksäkerhet att ingen människa skall skadas allvarligt eller dödas till följd av trafik upphandlad av Färdtjänstnämnden.

Denna policy fastställs med den övergripande målsättningen att alla trafikleverantörer ska övergå till principerna enligt ISO 39001 som är en internationell standard för arbete med vägtrafiksäkerhet. Standarden kan ses som ett komplement till lagstiftningen inom området, med målet att få en säkrare trafikmiljö. ISO 39001 ska omfatta allt från organisationers förståelse för trafiksäkerhet med ledarskap, personalpolitik och kompetensfrågor, underhåll av fordon, attityd och beteende på vägen samt planering och åtgärder. Tredjepartscertifiering enligt internationella standarder ska finnas, för att underlätta samarbete mellan organisationer och olika ledningssystem. Verksamhetssystem ska kunna samverka som kvalitet, miljö, trafiksäkerhet och även för arbetsmiljö.

2 Tillämpning

Denna policy skall tillämpas inom färdtjänstverksamheten samt vid upphandling av entreprenörer och leverantörer till densamma.

3 Policy

3.1 Personalens förutsättningar att skapa en säker färdtjänst

En god arbetsmiljö bidrar till att förare och annan personal arbetar på ett sätt som är säkert för så väl resenärer som personal. Arbetsmiljön skall därför utformas på ett sätt som ger personalen bästa möjliga förutsättningar. Personalen skall ha erforderliga kunskaper om gällande lagstiftning och branschpraxis för att säkerställa att resan kan genomföras på ett säkert sätt. Personalen ska även ha genomgått särskild utbildning för uppdraget.

3.1.1 Alkohol och droger

Som resenär hos Färdtjänsten ska man vara säker på att personalen är alkohol- och drogfri. Ett program för planerade och slumpvisa alkohol- och drogtester samt för rehabilitering av berörd personal skall finnas hos respektive leverantör. I programmet skall ingå användandet av alkolås.

3.1.2 Anpassning till rådande trafikförhållanden

Resenär och personal skall vara säkra oberoende av trafiksituation samt vägars tillstånd och rådande väderförhållanden. Trafikförvaltningen, tillsammans med sina entreprenörer, skall se till att resenärernas krav att komma fram alltid avvägs mot riskerna med en fortsatt färd. Personalen skall ha tillräckligt stöd från sin arbetsgivare att alltid anpassa framförande av fordon till rådande omständigheter i olika förekommande trafiksituationer och väderförhållanden.

3.1.3 Beredskap för olyckor och krishantering

Det skall finnas samordnade handlingsplaner hos trafikförvaltningen och Färdtjänstens entreprenörer som beskriver hur olyckor eller andra allvarliga händelser skall hanteras.

3.1.4 Efterlevnad av trafik och hastighetsregler

Resenärer och personal skall vara säkra på att fordonen ingående i Färdtjänsten framförs i enlighet med gällande lagstiftning och trafiksäkerhetsföreskrifter samt följer gällande hastighetsregler.

3.1.5 Frisk- och hälsovård

Trafikförvaltningen och Färdtjänstens entreprenörer skall verka för att personal inom färdtjänstverksamheten har fysiska och psykiska förutsättningar så att de på ett säkert sätt kan genomföra sina arbetsuppgifter.

3.1.6 Händelserapportering

Trafikförvaltningen och Färdtjänstens entreprenörer skall se till att det finns system för registrering och uppföljning av säkerhetsrelaterade avvikelser i trafiken. Större händelser skall alltid rapporteras direkt. Fastställda rapporteringsvägar skall finnas.

3.1.7 Kommunikationsmedel

Trafikförvaltningen och Färdtjänstens entreprenörer skall se till att personalen kan kontakta trafikledning och räddningstjänst oavsett när under resan behov uppstår.

3.1.8 Hantering av utrustning som ej är relaterad till framförandet av fordon

Under framförande av fordon i Färdtjänsten får mobiltelefoner och annan motsvarande utrustning inte användas av föraren. I begreppet ”framförande av fordon” ingår av- och påstigning där föraren har ett ansvar för att assistera resenärernas av- och påstigning, förflyttning i trappa eller annan förflyttning i anslutning till transporten.

Undantag medges för användning av fordonets ordinarie radiokommunikationssystem och för nödsamtal i mobiltelefon. Undantag medges för korta tjänsterelaterade röstsamtal i mobiltelefon. Detta under förutsättning att hanteringen sker med beaktandet av de säkerhetskrav som gäller för framförandet av fordonet, samt att all användning av mobiltelefon sker med handsfree-utrustning.

3.1.9 Personal och trafikplanering

Trafik- och bemanningsplaner, förarscheman och vilotider skall utformas så att en god arbetsmiljö för personalen säkerställs och så att trygghet och säkerhet uppnås för samtliga i färdtjänstverksamheten.

3.1.10 Utbildning

Trafikförvaltningen och Färdtjänstens entreprenörer skall se till att personalen under hela sin anställningstid har en kompetensnivå som säkerställer att resan kan genomföras på ett säkert sätt. Bemötande av resenärer ska vara en tydlig del i utbildningen med hänsyn till att det även förstärker trafiksäkerheten och tryggheten.

3.2 Säkra och ändamålsenliga fordon i färdtjänstverksamheten

Resenärer och personal skall vid varje resa känna att fordonet är en säker miljö och därmed uppfattas som ett säkert färdmedel.

3.2.1 Fordonsutformning

Fordonen ska uppfylla de funktionsmässiga krav som trafikförvaltningen ställer avseende design och funktion.

Fordon och fordonets tekniska system skall utformas för att minst uppfylla, vid var tid, gällande säkerhetskrav och skall då säkerhetsbrister påvisas, utvecklas mot högre säkerhet för resenärer och personal.

För följande prioriterade områden innebär detta:

a) **Alkolås**
Fordon som används inom färdtjänstverksamheten ska vara försedda med tillförlitliga alkolås och enhetliga rutiner ska finnas för hur dessa ska användas. Det ska även finnas rutiner för att slumpmässigt och löpande följa upp att alkotest i fordon sker på föreskrivet sätt. Utfall av sådan uppföljning ska dokumenteras och redovisas enligt samma modell som gäller för slumpmässiga alkohol- och drogtester.

b) **Kommunikationssystem**
Alla fordon som används i färdtjänsteverksamheten skall vara försedda med kommunikationsmedel med vilken personalen alltid skall kunna nå trafikledningen.

c) **Nödutrymning**
Bussar som används i närtrafik skall ha nödutrymningsvägar i minst den omfattning och utförande som föreskrivs i gällande fordonskrav.

d) **Säkerhetsbälten (Bilbälten)**
Samtliga fordon i färdtjänsttrafiken skall vara försedda med bilbälten från den tidpunkt då de första gången tas i drift i färdtjänsttrafiken. Rutiner skall finnas som påminner resenärerna om att bälten skall användas. Rullstolstaxi ska vara utrustad med låsanordning för förankring av rullstolar.

3.2.2 Fordonsunderhåll

Fordonsunderhållet skall vara utformat på ett sådant sätt att fordon som används i färdtjänsttrafiken alltid uppfyller gällande säkerhetskrav.

Ledningsstaben
Säkerhet

TRAFIKSÄKERHETSPOLICY FÖR FÄRDTJÄNSTEN
2019-11-28

Diarienummer
FNT 2019-0108

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Sara Catoni
Tf Förvaltningschef

Lars H Ericsson
Säkerhetsdirektör